

Dosarul nr. 3ra-547/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (judecător V. Lastavețchi)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (judecători V. Buhnaci, V. Cotorobai și M. Anton)

DECIZIE

12 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Serviciul Vamal,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Adrian Tudos împotriva Serviciului Vamal cu privire la contestarea ordinului de sancționare prin eliberarea din funcție, restabilirea în funcție, plata salariului pentru absența forțată de la serviciu, compensarea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 29 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Serviciul Vamal și menținută hotărârea din 11 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La 29 martie 2018, Adrian Tudos a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal cu privire la contestarea ordinului de sancționare prin eliberarea din funcție, restabilirea în funcție, plata salariului pentru absența forțată de la serviciu, compensarea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 1-4).

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că la 14 martie 2018, conform ordinului nr. 200-p din 14 martie 2018, semnat de directorul general a Serviciului Vamal, a fost sancționat disciplinar prin concediere din funcția de inspector superior Post vamal Costești (PVFI, rutier), Biroul Vamal Nord, în temeiul art. 184¹ din Codul vamal, art. 348¹ din Codul fiscal, art. 15 alin. (1) lit. a), c), d), h) și i), art. 26 lit. a) și g), art. 46 lit. a) din Legea serviciului în organele vamale nr. 1150 din 20 iulie 2000, pct. (5) alin. (1) lit. a), c), g) și j), pct. 15 alin. (1)-(2) din Codul de etică și conduită a colaboratorului vamal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.

1161 din 20 octombrie 2016.

Reclamantul a menționat că motivul reținut în acest ordin a fost că reclamantul ar fi manifestat o atitudine iresponsabilă față de exercitarea obligațiilor de serviciu, ignorând fișa de post, aprobată de șeful Biroului Vamal Nord la 23 decembrie 2016, pct. (5) alin. (1) lit. a), c), g) și j) din Codul de etică și conduită a colaboratorului vamal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1161 din 20 octombrie 2016, normele art. 184¹ pct. (3) din Codul vamal, art. 46 lit. a) din Legea serviciului în organele vamale nr. 1150 din 20 iulie 2000, perfectând mijlocul de transport introdus de Andrei Melenti la data de 18 decembrie 2017, ar fi încălcat prevederile art. 15 alin. (1) lit. a), c), d), h), și i), art. 26 lit. a) și g), art. 46 lit. a) din Legea serviciului în organele vamale nr. 1150 din 20 iulie 2000.

Reclamantul a indicat că întru argumentarea actului administrativ contestat, Serviciul Vamal a invocat că ținând cont de gravitatea încălcării admise, în temeiul art. 26 lit. a) și g) din Legea serviciului în organele vamale nr. 1150 din 20 iulie 2000, s-a decis aplicarea în privința reclamantului a sancțiunii disciplinare sub formă de eliberare din serviciu, din funcția de inspector superior Post vamal Costești (PVFI, rutier), Biroul Vamal Nord.

Reclamantul a afirmat că la 18 decembrie 2017, a fost de serviciu la Postul vamal Costești (PVFI, rutier), Biroul Vamal Nord, fiind repartizat la pista intrare autoturisme, iar aproximativ la ora 23.00, în postul vamal a intrat Andrei Melenti cu direcția de intrare în țară, care după verificarea actelor de către colaboratorii poliției de frontieră s-a prezentat la controlul vamal.

Reclamantul a specificat că Andrei Melenti se afla la volanul unui autovehicul de model Dacia, nr. de înmatriculare XXXXX, fiind identificat și înregistrat în baza de date de către colaboratorii poliției de frontieră ca nerezident.

Reclamantul a relevat că verificând datele introduse de poliția de frontieră, referitor la Melenti Andrei a constatat mesajul apărut în sistemul informațional UNIPASS care indica că acesta anterior a mai introdus în țară și alte autovehicule.

Reclamantul a precizat că verificând selectiv unele din aceste autovehicule a constatat că au fost vămuite, astfel aducându-i la cunoștința lui Andrei Melenti prevederile art. 184¹ alin.(1)-(3) din Codul vamal.

Reclamantul a afirmat că Andrei Melenti i-a prezentat acte de identitate românești, inclusiv și permisul de conducere a autovehiculului, declarând că are domiciliu în România.

Reclamantul a invocat prevederile art. 184¹ alin. (4) din Codul vamal, care stipulează că prin derogare de la alin. (1) lit. c), mijloacele de transport auto introduse pe teritoriul vamal de către persoanele fizice cu domiciliul în orice stat străin și care dețin permis de conducere emis în țara în care au domiciliu, declarate prin acțiune, se pot afla pe teritoriul vamal al Republicii Moldova pe un termen mai mare decât cel stabilit de prezentul articol.

Reclamantul a evidențiat că în temeiul art. 184¹ alin. (4) din Codul vamal, i-a permis lui Andrei Melenti intrarea în țară cu autovehiculul nominalizat.

Reclamantul a punctat că nu a ignorat obligațiile funcționale indicate în fișa de post, aprobată de șeful Biroului Vamal Nord la 23 decembrie 2016, pct. (5) alin. (1) lit. a), c), g) și j) din Codul de etică și conduită a colaboratorului vamal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1161 din 20 octombrie 2016, normele art. 184¹ pct.

(3) din Codul vamal, art. 46 lit. a) din Legea serviciului în organele vamale nr. 1150 din 20 iulie 2000, art. 15 alin. (1) lit. a), c), d), h), și i), art. 26 lit. a) și g), art. 46 lit. a) din Legea serviciului în organele vamale nr. 1150 din 20 iulie 2000.

Reclamantul a susținut că Andrei Melenti la intrare pe teritoriul Republicii Moldova a fost identificat și înregistrat în baza de date de către colaboratorii poliției de frontieră ca nerezident și din considerentele că la momentul controlului vamal a prezentat permisul de conducere a autovehiculului eliberat de autoritățile competente din România, ceea ce înseamnă că în conformitate cu prevederile art.184¹ alin. (4) din Codul vamal, nu putea surveni niciun temei de răspundere disciplinară.

La 11 iunie 2018, în cadrul ședinței de judecată, reclamantul Adrian Tudos a depus cerere de concretizare și mărire a cuantumului pretențiilor din acțiune, solicitând anularea pct. 3 din partea dispozitivă a ordinului directorului Serviciului Vamal nr. 200-p din 14 martie 2018 cu privire la sancționarea disciplinară a unor colaboratori ai Biroului Vamal Nord și anume, în partea ce se referă la sancționarea disciplinară a lui Adrian Tudos prin eliberarea din serviciu în organele vamale, restabilirea în funcție anterior deținută, încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu în sumă de 36 094, 5 lei, repararea prejudiciului moral în sumă de 15 000 lei și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 90-93; 102-103).

Prin hotărârea din 11 iunie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Adrian Tudos împotriva Serviciului Vamal cu privire la anularea parțială a ordinului de sancționare prin eliberarea din funcție, restabilirea în funcție, plata salariului pentru absența forțată de la serviciu, compensarea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată. S-a anulat ca fiind ilegal pct. 3 din partea dispozitivă a ordinului directorului Serviciului Vamal nr. 200-p din 14 martie 2018 cu privire la sancționarea disciplinară a unor colaboratori ai Biroului Vamal Nord și anume, în partea ce se referă la sancționarea disciplinară a lui Adrian Tudos prin eliberarea din serviciu în organele vamale. S-a dispus reintegrarea lui Adrian Tudos în funcția deținută până la emiterea ordinului directorului Serviciului Vamal nr. 200-p din 14 martie 2018. S-a încasat din contul Serviciului Vamal, în beneficiul lui Adrian Tudos, salariul pentru absența forțată de la serviciu pentru perioada 14 martie 2018 – 11 iunie 2018. S-a încasat din contul Serviciului Vamal, în folosul lui Adrian Tudos, cu titlu de compensare a prejudiciului moral, suma în mărime de 11 791 lei și cu titlu de cheltuieli de judecare a cauzei, suportate de reclamant pentru asistența juridică, suma în mărime de 5 000 lei. În rest, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d. 109-119).

Prin decizia din 29 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Serviciul Vamal și menținută hotărârea din 11 iunie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d. 175-185).

În consolidarea soluției adoptate, instanțele ierarhic inferioare au constatat că prin ordinul directorului general al Serviciului Vamal nr. 200-p din 14 martie 2018, lui Adrian Tudos, inspector superior Post vamal Costești, Biroul Vamal Nord, i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară sub formă de eliberare din serviciu în organele vamale, iar potrivit ordinului de sancționare, la 26 februarie 2018, autoritatea emitentă a aprobat încheierea emisă în cadrul anchetei de serviciu în baza ordinului

Serviciului Vamal nr. 65-0 din 08 februarie 2018.

Instanțele ierarhic inferioare au reținut existența la materialele cauzei a unui extras din sistemul informațional vamal, din care rezultă că la 18 decembrie 2017, Andrei Melenti, fiind verificat de Adrian Tudos, era menționat în baza de date ca nerezident.

În continuare, instanțele ierarhic inferioare au făcut trimitere la prevederile art. 184¹ alin. (4) din Codul vamal, care conțin o derogare de la art. 184¹ alin. (1) lit. c) din Codul vamal, concluzionând că în lipsa unei practici stabile de aplicare a normelor ce guvernează declararea prin acțiune a mijloacelor de transport introduse pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice, lui Adrian Tudos nu-i poate fi imputată încălcarea gravă a disciplinei de serviciu, în baza art. 46 lit. a) din Legea serviciului în organele vamale nr. 1150 din 20 iulie 2000.

Mai mult, prima instanță a constatat că deși Adrian Tudos a fost concediat din funcția de inspector superior Post vamal Costești (PVFI, rutier), Biroul Vamal Nord, acesta a fost angajat în funcția de inspector superior Post vamal Lipcani (PVFI, rutier), Biroul Vamal Nord.

La 07 martie 2019, Serviciul Vamal a declarat recurs împotriva deciziei din 29 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Adrian Tudos (f.d.189-192).

În motivarea recursului, recurentul Serviciul Vamal a invocat că instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor argumentelor invocate de către Serviciul Vamal, ci doar s-a rezumat la un singur argument, și anume prin prisma prevederilor art. 184¹ alin. 4 lit. c) din Codul vamal, ignorând celelate prevederi legale care reglementează condițiile privind declararea prin acțiune a mijloacelor de transport de către persoanele fizice.

Recurentul a menționat că instanța de apel a omis să dea apreciere faptului că Adrian Tudos a ignorat mesajul informațional privind aceea că Andrei Melenti are în Republica Moldova unități de transport cu termenul de ședere expirat, deși Adrian Tudos era obligat să verifice acest mesaj informațional.

De asemenea, recurentul a invocat că instanța de apel nu a apreciat faptul că Andrei Melenti inițial a încercat să traverseze frontiera printr-un alt post vamal, unde organul vamal nu i-a permis trecerea, fiind întocmit returul în Sistemul Informațional, fapt pe care Adrian Tudos l-a ignorat.

Recurentul a relevat că instanța de judecată și-a argumentat hotărârea doar prin prisma prevederilor art. 184¹ alin. (4) din Codul vamal, a căror interpretare în opinia acesteia, sunt incerte, totodată considerând că organul vamal nu a informat colaboratorii vamali asupra modului de aplicare a normei respective, din care motive nu-i poate fi imputată lui Adrian Tudos aplicarea eronată a acesteia, respectiv nu se constată nici încălcarea disciplinei de serviciu.

Recurentul a invocat prevederile art. 10 din Legea nr. 1569 din 20 decembrie 2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoanele fizice, care stabilesc condiții diferite pentru introducerea în țară a mijloacelor de transport auto cu termenul de exploatare de peste 10 ani și se aplică prioritar în raport cu prevederile art. 184¹ Cod vamal.

La 24 aprilie 2019, Adrian Tudos a depus referință, solicitând considerarea ca fiind inadmisibil a recursului declarat de Serviciul Vamal (f.d. 196-198).

Conform art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă materialele cauzei, copia deciziei motivate din 29 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată recurentului Serviciul Vamal la 17 ianuarie 2019, conform scrisorii nr. 515, fiind recepționată de recurent la 21 ianuarie 2019, fapt indicat expres în cererea de recurs (f.d. 186).

Totodată, instanța de recurs relevă că decizia contestată a fost publicată pe portalul instanțelor judecătorești www.instante.justice.md la data de 04 ianuarie 2019.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că recursul a fost depus de către Serviciul Vamal, la 07 martie 2019, cu respectarea termenului indicat la art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Prin încheierea din 15 mai 2019 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Serviciul Vamal a fost considerat admisibil (f.d. 202).

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa integral decizia instanței de apel și de a restitui cauza instanței de apel, din următoarele raționamente.

Colegiul învederează că în data de 01 aprilie 2019, a intrat în vigoare Codul administrativ al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, fapt ce rezultă din articolul 257 alin. (1) al acesteia.

În această consecvență este notabil că potrivit art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, procedura de contencios administrativ dedusă judecării în prezenta speță urmează a fi judecată prin prisma dispozițiilor Codului administrativ al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018. Or, din înțelesul logico-juridic al articolului 258 alin. (3) din Codul administrativ rezultă cert că, procedurile de contencios administrativ care au fost inițiate până la intrarea în vigoare a Codului administrativ, însă nu au fost finalizate, se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a Codului administrativ, conform prevederilor Legii nr. 116 din 19 iulie 2018.

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată.

Art. 248 din Codul administrativ stipulează la alin. (1) lit. d) că, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă decizie prin care casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

Colegiul constată că la 29 martie 2018, Adrian Tudos a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal cu privire la contestarea ordinului de sancționare prin eliberarea din funcție, restabilirea în funcție, plata salariului pentru absența forțată de la serviciu, compensarea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

La 11 iunie 2018, în cadrul ședinței de judecată, reclamantul Adrian Tudos a depus cerere de concretizare și mărire a cuantumului pretențiilor din acțiune, solicitând anularea pct. 3 din partea dispozitivă a ordinului directorului Serviciului Vamal nr. 200-p din 14 martie 2018 cu privire la sancționarea disciplinară a unor colaboratori ai Biroului Vamal Nord și anume, în partea ce se referă la sancționarea disciplinară a lui Adrian Tudos prin eliberarea din serviciu în organele vamale, restabilirea în funcție anterior deținută, încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu în sumă de 36 094, 5 lei, repararea prejudiciului moral în sumă de 15 000 lei și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 90-93; 102-103).

Prin hotărârea din 11 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Adrian Tudos împotriva Serviciului Vamal cu privire la anularea parțială a ordinului de sancționare prin eliberarea din funcție, restabilirea în funcție, plata salariului pentru absența forțată de la serviciu, compensarea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată. S-a anulat ca fiind ilegal pct. 3 din partea dispozitivă a ordinului directorului Serviciului Vamal nr. 200-p din 14 martie 2018 cu privire la sancționarea disciplinară a unor colaboratori ai Biroului Vamal Nord și anume, în partea ce se referă la sancționarea disciplinară a lui Adrian Tudos prin eliberarea din serviciu în organele vamale. S-a dispus reintegrarea lui Adrian Tudos în funcția deținută până la emiterea ordinului directorului Serviciului Vamal nr. 200-p din 14 martie 2018. S-a încasat din contul Serviciului Vamal, în beneficiul lui Adrian Tudos, salariul pentru absența forțată de la serviciu pentru perioada 14 martie 2018 – 11 iunie 2018. S-a încasat din contul Serviciului Vamal, în folosul lui Adrian Tudos, cu titlu de compensare a prejudiciului moral, suma în mărime de 11 791 lei și cu titlu de cheltuieli de judecare a cauzei, suportate de reclamant pentru asistența juridică, suma în mărime de 5 000 lei. În rest, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d. 109-119).

Prin decizia din 29 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Serviciul Vamal și menținută hotărârea din 11 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 175-185).

Colegiul relevă că după cum rezultă din materialele cauzei, în baza contractului individual de muncă nr. 1019 din 13 martie 2017, Adrian Tudos a fost angajat, pe un termen de 1 an, în funcția de inspector superior în subdiviziunea Postul vamal Lipcani (PVFI, rutier), Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal (f.d. 22).

În baza contractului individual de muncă nr. 1277 din 09 februarie 2018, Adrian Tudos a fost angajat, pe un termen de 5 ani, în funcția de inspector superior în subdiviziunea Postul vamal Lipcani (PVFI, rutier), Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal (f.d. 23).

Prin pct. I din ordinul directorului general al Serviciului Vamal nr. 165-p din 28 februarie 2018 „Cu privire la exercitarea atribuțiilor de serviciu de către unii colaboratori ai Biroului Vamal Nord“, în perioada 01 martie 2018 – 31 martie 2018,

Adrian Tudos a fost detașat pentru exercitarea atribuțiilor de serviciu în cadrul Postului Vamal Costești (PVFI, rutier) (f.d. 80-82).

Prin pct. 3 din ordinul directorului general al Serviciului Vamal nr. 200-p din 14 martie 2018 „Cu privire la sancționarea unor colaboratori Biroul Vamal Nord“, în temeiul art. 26 lit. a) și g) din Legea serviciului în organele vamale nr. 1150 din 20 iulie 2000, lui Adrian Tudos, inspector superior în Postul vamal Costești (PVFI, rutier), Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal, i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară sub formă de eliberare din serviciu în organele vamale.

Conform art. 26 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, în vigoare la data relevantă speței, actul administrativ contestat poate fi anulat, în tot sau în parte, în cazul în care: a) este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii; b) este ilegal ca fiind emis cu încălcarea competenței; c) este ilegal ca fiind emis cu încălcarea procedurii stabilite.

Anulând pct. 3 din ordinul directorului general al Serviciului Vamal nr. 200-p din 14 martie 2018 „Cu privire la sancționarea unor colaboratori Biroul Vamal Nord“, prima instanță a concluzionat că în partea anulată, acest act administrativ a fost emis contrar prevederilor legii, deoarece lui Adrian Tudos nu-i poate fi imputată încălcarea prevederilor art. 184¹ alin. (1) lit. c) din Codul vamal, ceea ce înseamnă că Adrian Tudos nu a admis încălcarea gravă a disciplinei de serviciu, prevăzută la art. 46 lit. a) din Legea serviciului în organele vamale nr. 1150 din 20 iulie 2000.

Totodată, prima instanță a indicat că pct. 3 din ordinul directorului general al Serviciului Vamal nr. 200-p din 14 martie 2018 „Cu privire la sancționarea unor colaboratori Biroul Vamal Nord“ urmează a fi anulat și din motivul că Adrian Tudos a fost eliberat dintr-o funcție pe care nu o deținea.

Aici, prima instanță a specificat că în baza contractului individual de muncă nr. 1277 din 09 februarie 2018, Adrian Tudos a fost angajat în funcția de inspector superior în Postul vamal Lipcani (PVFI, rutier), Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal, dar din ordinul de sancționare rezultă că Adrian Tudos a fost eliberat din funcția de inspector superior în Postul vamal Costești (PVFI, rutier), Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal.

În context, Colegiul observă că prima instanță nu a indicat la care temeii anume, prevăzute la art. 26 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, a încadrat motivul precum că Adrian Tudos a fost eliberat dintr-o funcție pe care nu o deținea.

Potrivit art. 69 alin. (1) din Codul muncii, prin derogare de la prevederile art. 68 alin. (1), locul de muncă al salariatului poate fi schimbat temporar de către angajator, fără efectuarea modificărilor în contractul individual de muncă, în cazul deplasării sau detașării conform art. 70 și 71.

Art. 71 alin. (1) din Codul muncii stipulează că detașarea poate fi dispusă numai cu acordul scris al salariatului pentru o perioadă de cel mult un an și se efectuează în temeiul unui contract individual de muncă distinct pe durată determinată.

Art. 69 alin. (2) din Codul muncii prevede că pe durata deplasării în interes de serviciu sau a detașării la alt loc de muncă, salariatul își menține funcția, salariul mediu și alte drepturi prevăzute de contractul colectiv și de cel individual de muncă.

Colegiul evidențiază că în cererea sa de apel, Serviciul Vamal a invocat

netemeinicia concluziei primei instanțe privind eliberarea lui Adrian Tudos dintr-o funcție pe care nu o deținea, făcând trimitere la ordinul directorului general al Serviciului Vamal nr. 165-p din 28 februarie 2018 „Cu privire la exercitarea atribuțiilor de serviciu de către unii colaboratori ai Biroului Vamal Nord“, cât și la aceea că Adrian Tudos a comis abaterea disciplinară anume în exercitarea atribuțiilor de serviciu în Postul vamal Costești (PVFI, rutier), Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal (f.d. 128-131).

Astfel, apelantul Serviciul Vamal a criticat și încadrarea acestei concluzii de către prima instanță în calitate de teme pentru anularea pct. 3 din ordinul directorului general al Serviciului Vamal nr. 200-p din 14 martie 2018 „Cu privire la sancționarea unor colaboratori Biroul Vamal Nord“.

Însă, din conținutul deciziei din 29 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, rezultă că instanța de apel a omis cu desăvârșire să examineze acest argument al apelantului Serviciul Vamal, deși colaboratorul vamal Adrian Tudos a fost eliberat anume din funcția deținută la data concedierii în baza ordinului directorului general al Serviciului Vamal nr. 165-p din 28 februarie 2018 „Cu privire la exercitarea atribuțiilor de serviciu de către unii colaboratori ai Biroului Vamal Nord“.

Mai mult, Colegiul constată că instanța de apel nici nu a inclus argumentul nominalizat în sumarul argumentelor apelantului Serviciul Vamal din decizia recurată, cu toate că în conformitate cu art. 373 alin. (5) din Codul de procedură civilă, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În succesiunea celor constatate, Colegiul decelează că în contradicție cu prevederile art. 373 alin. (5) din Codul de procedură civilă, instanța de apel nu a reacționat în modul corespunzător la argumentul apelantului Serviciul Vamal privind netemeinicia concluziei primei instanțe ce ține de eliberarea lui Adrian Tudos dintr-o funcție pe care nu o deținea, în calitate de teme pentru anularea actului administrativ contestat.

În ceea ce privește motivarea hotărârilor, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult, o decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță superioară. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției (hotărârea *Suominen v. Finlanda* din 01 iulie 2003).

În viziunea Curții Europene a Drepturilor Omului, deși motivarea care stă la baza deciziei date în apel nu trebuie să trateze separat, în mod obligatoriu, fiecare dintre problemele punctuale ridicate de fiecare parte, există o excepție, și anume situația când argumentul respectiv era de natură să influențeze definitiv rezolvarea chestiunii privind legalitatea hotărârii primei instanțe.

În speță, Colegiul consideră că argumentul invocat de Serviciul Vamal în apel, la care instanța de apel nu a reacționat în niciun fel, este de natură să influențeze definitiv rezolvarea chestiunii privind legalitatea hotărârii primei instanțe, cu atât mai mult că prima instanță nu a indicat la care teme anume, prevăzut la art. 26 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, a încadrat motivul precum că Adrian Tudos a fost eliberat dintr-o funcție pe care nu o deținea.

Această eroare procedurală a instanței de apel dictează necesitatea trimiterii

cauzei spre rejudecare în instanța de apel, deoarece instanța de recurs nu poate efectua un control efectiv al legalității deciziei recurate, nefiind examinată una dintre cele mai importante întrebări pertinente cauzei, și anume temeiul anulării pct. 3 din ordinul directorului general al Serviciului Vamal nr. 200-p din 14 martie 2018 „Cu privire la sancționarea unor colaboratori Biroul Vamal Nord“.

În continuare, Colegiul relevă că, conform art. 184¹ alin. (1) din Codul vamal, prin derogare de la prevederile art. 20, persoanele fizice rezidente și cele nerezidente au dreptul de a introduce pe teritoriul vamal al Republicii Moldova, fără achitarea drepturilor de import, cu achitarea vinierei în condițiile art. 348¹ alin.(1) din Codul fiscal, în scopuri personale, mijloace de transport clasificate la pozițiile tarifare 8702, 8703, 8711 și remorcile atașate la acestea (poziția tarifară 8716), indiferent de termenul lor de exploatare, doar în cazul în care vor fi declarate prin acțiune și plasate sub regim vamal de admitere temporară pe un termen de până la 180 de zile dintr-o perioadă de 12 luni consecutive, cu respectarea următoarelor condiții:

- a) mijloacele de transport să se afle la evidență permanentă în alte state;
- b) persoanele fizice rezidente să dețină în proprietate sau să aibă drept de folosință asupra mijloacelor de transport, fapt confirmat prin actele corespunzătoare; persoanele fizice nerezidente să fie proprietari ai mijloacelor de transport și să locuiască temporar în Republica Moldova, aceste fapte fiind confirmate prin actele corespunzătoare;
- c) mijloacele de transport să fie scoase de pe teritoriul vamal până la expirarea termenului acordat, conform prevederilor prezentului cod;
- d) mijloacele de transport să nu fie folosite pentru prestarea serviciilor de transport al mărfurilor și al pasagerilor;
- e) în cazul în care persoanelor fizice nerezidente li se acordă un alt regim de ședere pe teritoriul Republicii Moldova, documentele confirmative să fie prezentate organului vamal în vederea prelungirii termenului de aflare a mijlocului de transport declarat prin acțiune, informația respectivă fiind inclusă în Registrul de stat al transporturilor.

Așadar, pentru ca o persoană fizică nerezidentă să beneficieze de dreptul de a introduce pe teritoriul vamal al Republicii Moldova, fără achitarea drepturilor de import, cu achitarea vinierei în condițiile art. 348¹ alin.(1) din Codul fiscal, legiuitorul a instituit inclusiv condiția ca mijloacele de transport să fie scoase de pe teritoriul vamal până la expirarea termenului acordat, conform prevederilor Codului Vamal.

Totodată, în conformitate cu art. 184¹ alin. (4) din Codul vamal, prin derogare de la alin. (1) lit. c), mijloacele de transport auto introduse pe teritoriul vamal de către persoanele fizice cu domiciliul în orice stat străin și care dețin permis de conducere emis în țara în care au domiciliu, declarate prin acțiune, se pot afla pe teritoriul vamal al Republicii Moldova pe un termen mai mare decât cel stabilit de prezentul articol.

Astfel, Colegiul notează că în scopul evaluării modalității de aplicare de către colaboratorul vamal Adrian Tudos a prevederilor art. 184¹ alin. (1) lit. c) în coroborare cu prevederile art. 184¹ alin. (4) din Codul vamal, încălcarea căroră a servit drept temei pentru eliberarea din funcție a acestui colaborator vamal, instanțele ierarhic inferioare urmau să stabilească cu certitudine dacă statutul juridic

al lui Andrei Melenti se încadrează în dispoziția normelor legale citate, și anume dacă acesta este sau nu cetățean al Republicii Moldova, dacă are domiciliul într-un stat străin și dacă deține permis de conducere în țara în care are domiciliu.

Însă, instanțele ierarhic inferioare s-au rezumat la constatarea că Andrei Melenti nu este rezident al Republicii Moldova, fapt dedus doar din extrasul din sistemul informațional UNIPASS, anexat la materialele cauzei, deși anume colaboratorul vamal Adrian Tudos, concediat inclusiv pe baza avantajării lui Andrei Melenti la introducerea pe teritoriul vamal al Republicii Moldova a mijloacelor de transport fără achitarea drepturilor de import, a introdus datele respective în sistemul informațional UNIPASS (f.d. 72).

După cum este indicat în Hotărârea Curții Constituționale nr. 18 din 22 mai 2017, libera apreciere a probelor nu înseamnă arbitrar, ci libertatea de a aprecia probele în mod rezonabil și imparțial, iar rezultatele aprecierii probelor sunt expuse de către instanța de judecată în acte procedurale, care trebuie să fie motivate în mod obiectiv și sub toate aspectele potrivit legii, motivarea exprimându-se prin faptul că la admiterea unor probe și la respingerea altora judecătorul este obligat să indice motivele unei asemenea soluții.

Astfel, Colegiul relevă că extrasul din sistemul informațional UNIPASS are forță probantă vădit insuficientă pentru a stabili cu certitudine dacă statutul juridic al lui Andrei Melenti se încadrează în dispoziția prevederilor art. 184¹ alin. (1) lit. c) în coroborare cu prevederile art. 184¹ alin. (4) din Codul vamal, și anume dacă acesta este sau nu cetățean al Republicii Moldova, dacă are domiciliul într-un stat străin și dacă deține permis de conducere în țara în care are domiciliu.

Or, instanțele ierarhic inferioare urmau să-și bazeze constatarea respectivă pe copiile corespunzătoare ale documentelor lui Andrei Melenti, și anume pe actul de identitate, pașaportul străin și permisul de conducere ale lui Andrei Melenti, ceea ce nu a fost efectuat.

În contextul dat, Colegiul reține că cele descrise cert indică la examinarea superficială a apelului Serviciului Vamal, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea soluției date de prima instanță prin prisma prevederilor legale.

În speță, prezintă relevanță și faptul că folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, pornind de la specificul acestuia, presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt, care este diferită de la caz la caz.

Sub aspectul celor relatate, se constată că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, iar instanța de recurs este în imposibilitate să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia instanței de apel nu satisface standardele procedurale ale temeiniciei unui act judecătoresc, omisiune care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul ajunge la concluzia de a casa integral decizia instanței de apel și a restitui cauza instanței de apel.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și, reexaminând cauza, să emită o hotărâre legală și întemeiată, respectând dreptul

garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se casează integral decizia din 29 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Adrian Tudos împotriva Serviciului Vamal cu privire la contestarea ordinului de sancționare prin eliberarea din funcție, restabilirea în funcție, plata salariului pentru absența forțată de la serviciu, compensarea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată, și se restituie cauza Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Nina Vascan